Euskal Herriko Ahotsak

ahotsak.com

Antonio Lizeaga Arrieta Epele

Hernani, Gipuzkoa
(1932-2010)

Aurkibidea

Biografia

Hernaniko Epeleko Etxeberri jatetxean jaio zen eta txikia zenetik ikusi zuen hura bere garairik onenean. Bost anai-arreba baziren, bera zen denetan gazteena. Aita Epeleko Etxeberrikoa zuen eta ama Astigarragako Gartziategi sagardotegi famatutik Epelera ezkondua. Epeleko Etxeberri garai hartarako hotel jatorra zela zioen, garai hartarako nahikoa. Lauzpabost behi ere bazituzten eta baserri moduan funtzionatzen zuen oraindik. Epelen bertan bazuten harrobi bat eta hura ustiatzeko lanetan ibili zen hogeita bi urterekin hasi eta hogeita hamazazpi bete zituen arte. Orduan, harrobia akitu zela eta beste lan batean hasi behar izan zuen, komertzial moduan. Antoniok emaztea Oiartzungoa du eta Hernanin bizi izan da ezkondu eta gerora ere.

Zintak

HER-049

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Ansa, Ainhoa
- **Data**: 2010-07-13
- **Iraupena**: 65 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Unamuno, Arianne

Pasarteak

1. Udatiarrak Epeleko Etxeberrin

- **Erref**: HER-049/002
- **Iraupena**: 0:03:04. **Hasi**: 00:02:42. **Bukatu**: 00:05:46
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Oporrak

Laburpena:
Epeleko Etxeberri udatiarrez beteta izaten zen uda garaian, berrogei lagunetik gora. Kanpotarrak etortzen ziren, espainiarrak eta frantsesak. Urtero errepikatzen zuten familiak izaten ziren. Neguan Donostiako jendea joaten zen. Horrez gain, jatetxea zen.

2. Toreroak Epeleko Etxeberrin

- **Erref**: HER-049/003
- **Iraupena**: 0:02:20. **Hasi**: 00:05:46. **Bukatu**: 00:08:06
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
Toreroak joaten ziren Epeleko Etxeberrira udaran. Izenak aipatzen ditu. Dantzari ezagun bat Epeleko Etxeberrin zegoela nola hil zen kontatzen du.

3. Errefuxiatuak Epeleko Etxeberrin

- **Erref**: HER-049/004
- **Iraupena**: 0:00:58. **Hasi**: 00:08:06. **Bukatu**: 00:09:04
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:
Gerra ondorenean, errefuxiatuak eta denetarikoak izan zituzten Epeleko Etxeberrin.

4. Jatetxe izan aurretik, sagardotegi

- **Erref**: HER-049/006
- **Iraupena**: 0:02:54. **Hasi**: 00:10:03. **Bukatu**: 00:12:57
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Sagardogintza

Laburpena:
Ez du gogoan Epeleko Etxeberri baserria noizkoa den. Sagardotegia zen jatetxea izan aurretik. Dolarea ezagutu zuen. Sagardoa egiten zuten etxerako. Sagarra txikitzeko gurpil handi batzuk erabiltzen zituzten. Sagarra nola estutzen zuten kontatzen du.

5. Sagardo kaxkarra udatiarrentzat

- **Erref**: HER-049/007
- **Iraupena**: 0:02:14. **Hasi**: 00:12:57. **Bukatu**: 00:15:11
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Oporrak
- Baserria » Baserriko lanak » Sagardogintza

Laburpena:
Etxerako pitarra egiten zuten eta gainontzekoa botilaratu egiten zuten, bereziki jatetxerako. Udatiarrek sagardo kaxkarrena ere gustora edaten omen zuten. Abereak izanda, baserriko lanak egin behar izaten zituzten.

6. Ezkontzetako menua

- **Erref**: HER-049/008
- **Iraupena**: 0:03:29. **Hasi**: 00:15:11. **Bukatu**: 00:18:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:
Ezkontza asko egiten ziren Epeleko Etxeberrin. Langosta eta oilaskoa luxuzkoak izaten ziren. Menua aipatzen du: oilo-zopa, menestra, Adarraganeko postreak, natillak, flanak... Baserritarrak eta kaletarrak izaten ziren. Gerra aurrean eta ondorenean, denak euskaldunak ziren Hernanin.

7. Baserritar eta kaletarren arteko kontuak

- **Erref**: HER-049/009
- **Iraupena**: 0:01:15. **Hasi**: 00:18:40. **Bukatu**: 00:19:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea

Laburpena:
Baserritarrek kalekoei kaleume esaten zieten eta kaletarrek "caxero burro" baserritarrei. Baserritarrek indar fisikoaren aldetik harrotakeria izaten zuten kalekoen aldean.

8. Umetako jolasak: astoketan, irten-ezka...

- **Erref**: HER-049/010
- **Iraupena**: 0:03:47. **Hasi**: 00:19:55. **Bukatu**: 00:23:42
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Eskola aldetik, kalekoek aukera gehiago izaten zuten. Bera izeba Kaxildarekin ibili zen eskolan, Pagoagan. Neskak eta mutilak elkarrekin ibiltzen ziren. Pilotan eta astoketan ibiltzen ziren. Astoketan nola egiten zuten kontatzen du. Beste jolas bat ere kontatzen du: kazuelon, kazuelita eta tijera. Harrapaketan eta irten-ez jolasean ere aritzen ziren.

9. Habaila jolaserako

- **Erref**: HER-049/011
- **Iraupena**: 0:01:33. **Hasi**: 00:23:42. **Bukatu**: 00:25:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Tiragomak izaten zituzten umetan baina maistrak galarazi egiten zituen. Anekdota bat kontatzen du. Habaila ere erabiltzen zuten.

10. Arkatza, tinta eta arbela eskolan

- **Erref**: HER-049/014
- **Iraupena**: 0:04:35. **Hasi**: 00:29:58. **Bukatu**: 00:34:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikasgaiak eta ikasmateriala

Laburpena:
Kaxilda maistrarekin euskaraz zein gazteleraz egiten zuten. Kantuz ikasten zuten aritmetika. Anekdota bat kontatzen du. Arkatza eta tinta lumarekin erabiltzen zituzten. Arbela ere erabiltzen zuten.

11. Sukaldariak, zerbitzariak eta morroiak

- **Erref**: HER-049/016
- **Iraupena**: 0:03:16. **Hasi**: 00:38:45. **Bukatu**: 00:42:01
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:
Epele esaten diote Antoniori batzuek. Sukaldariak, zerbitzariak eta morroiak izaten zituzten Epeleko Etxeberrin. Maria Perurena goizuetarra sukaldari izan zuten urte askoan. Labaderoa bazuten etxean, udatiarren arropak garbitzeko. Ura eta argia bazuten.

12. Aita preso

- **Erref**: HER-049/018
- **Iraupena**: 0:02:20. **Hasi**: 00:43:53. **Bukatu**: 00:46:13
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:
Epeleko Etxeberrin bazuten terraza bat bazkaltzeko. Han zeudela erreketeek aita preso eraman zuten eta dirua ordainduta atera zuten kartzelatik. Bonba batek baserria apurtu zuen. Badakite nork bota zuen.

13. Gerraostean, alemaniarrak

- **Erref**: HER-049/019
- **Iraupena**: 0:01:21. **Hasi**: 00:46:13. **Bukatu**: 00:47:34
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » II. Mundu Gerra (1939-1945) » Eragina Ipar Euskal Herrian

Laburpena:
Gerraostean, alemaniarrak izan ziren Epeleko Etxeberrin bazkaltzen. Beldurrez ibiltzen ziren etxekoak.

14. Harrobiko lana

- **Erref**: HER-049/022
- **Iraupena**: 0:04:08. **Hasi**: 00:53:05. **Bukatu**: 00:57:13
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Etxeginak

Laburpena:
Harrobiko lana. Borrarekin eta pistoletarekin hasten ziren harria zulatzen. Dinamita erabiltzen zuten harria puskatzeko. Lantegi txarra eta gogorra zela dio.

15. Harrobiko azken lanak

- **Erref**: HER-049/023
- **Iraupena**: 0:02:34. **Hasi**: 00:57:13. **Bukatu**: 00:59:47
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Etxeginak

Laburpena:
Harriaren kalitatea eskasten hasi zenean, utzi egin zioten. Harrobia aitarena zen hasieran, berea gero. Nagusia Antonio zen.

16. Harrobian karea egiten

- **Erref**: HER-049/024
- **Iraupena**: 0:02:43. **Hasi**: 00:59:47. **Bukatu**: 01:02:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Etxeginak
- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Karobiak eta elurzuloak

Laburpena:
Harrobian karea ere egiten zuten elektrokimikarako. Haiek karburoa erabiltzen hasi zirenez, utzi egin zioten. Karea nola egiten zuten kontatzen du.

17. Hernaniko euskara eta ingurukoak

- **Erref**: HER-049/025
- **Iraupena**: 0:02:06. **Hasi**: 01:02:30. **Bukatu**: 01:04:36
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:
Hernaniko euskara. Goizueta aldera desberdintasun handia sumatzen du. Astigarragan ere desberdintasun pixkat nabaritzen du. Tolosatik Donostiara igualtsu iruditzen zaio.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-11-26

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**

Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com